

Okul Psikolojik Danışmanlarının Öğrenci İntihar Davranışlarına İlişkin Deneyimleri ve Müdahale Süreçleri: Fenomenolojik Bir Çalışma

School Psychological Counselors' Experiences and Intervention Processes Regarding Student Suicidal Behaviors: A Phenomenological Study

Şahabettin Mutlu^{1*}

¹Dr.Öğr.Üyesi, Muş Alparslan Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü, s.mutlu@alparslan.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-5521-2022> *Sorumlu Yazar

Geliş tarihi/Received : 9.04.2026

Kabul tarihi/Accepted: 9.06.2026

Yayın tarihi/Published: 30.06.2026

ÖZET

Bu çalışma, Türkiye’de görev yapan okul psikolojik danışmanlarının öğrenci intihar düşüncesi, girişimi ve tamamlanmış intihar vakalarına ilişkin farkındalık, deneyim ve müdahale süreçlerini incelemeyi amaçlamaktadır. Ergenlerin zamanlarının önemli bir bölümünü okul ortamında geçirmeleri, psikolojik danışmanları risk belirtilerini erken fark etme ve kriz durumlarında müdahale etme açısından kritik bir konuma taşımaktadır. Nitel araştırma yöntemiyle, olgubilim deseninde yürütülen bu çalışmada veriler, en az bir öğrenci intihar davranışına tanıklık etmiş 18 gönüllü danışmandan yarı yapılandırılmış görüşme formları aracılığıyla toplanmıştır. Veriler tematik analiz yöntemiyle çözümlenmiş ve psikolojik risk belirtileri, çevresel risk faktörleri, iş birliği ve kurumsal destek, önleyici müdahaleler ile mesleki zorluklar ve destek ihtiyaçları olmak üzere beş ana tema belirlenmiştir. Bulgular, değersizlik, umutsuzluk, aidiyet eksikliği ve sosyal izolasyonun temel risk faktörleri olduğunu; aile ilgisizliği ve yetersiz sosyal desteğin çevresel riskleri artırdığını göstermektedir. Etkili müdahale için paydaşlar arası iş birliği kritik olmakla birlikte, yapılandırılmış protokol eksikliği, yetersiz eğitim ve duygusal yük müdahale süreçlerini zorlaştırmaktadır. Sonuç olarak çalışma, öğrenci intihar davranışlarının çok boyutlu doğasını ortaya koymakta ve okul temelli önleme çalışmalarının güçlendirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Okul psikolojik danışmanları, öğrenci intihar davranışları, intiharı önleme, kriz müdahalesi, fenomenoloji

ABSTRACT

This study aims to examine the awareness, experiences, and intervention processes of school psychological counselors in Türkiye regarding students' suicidal ideation, suicide attempts, and completed suicides. Given that adolescents spend a substantial portion of their time in school settings, school counselors occupy a critical position in identifying early warning signs and intervening during crisis situations. This study was conducted using a qualitative phenomenological design. Data were collected through semi-structured interview forms from 18 volunteer counselors who had witnessed at least one case of student suicidal behavior. The data were analyzed using thematic analysis, resulting in five main themes: psychological risk indicators, environmental risk factors, collaboration and institutional support, preventive interventions, and professional challenges and support needs. The findings indicate that feelings of worthlessness, hopelessness, lack of belonging, and social isolation constitute key psychological risk factors, while family neglect and insufficient social support increase environmental risks. Although collaboration among stakeholders is critical for effective intervention, the lack of structured protocols, insufficient training, and emotional burden complicate intervention processes. Overall, the study highlights the multidimensional nature of student suicidal behavior and underscores the need to strengthen school-based prevention efforts.

Keywords: School psychological counselors, student suicidal behaviors, suicide prevention, crisis intervention, phenomenology.

GİRİŞ

Dünya Sağlık Örgütü'ne göre, 15–19 yaş arası ergenlerde intihar, önde gelen ölüm nedenleri arasındadır (World Health Organization [WHO], 2025). Ergenlik; kimlik arayışının yoğunlaştığı, sosyal beklenti ve çevresel etkileşimlerin arttığı, bedensel ve ruhsal dönüşümlerin hızlandığı bir gelişim dönemidir (Branje vd., 2021; Silvers, 2022). Bu süreç, bazı bireylerde saldırganlık, kendine zarar verme ve intihar davranışlarıyla sonuçlanabilmektedir (Chhabria ve Khar, 2023; Liu vd., 2024). Ergenlerin büyük kısmı zamanlarının çoğunu okulda geçirdiğinden (Kuyken vd., 2023), okul, aile dışındaki en yoğun sosyal etkileşim alanıdır (Lou ve Deng, 2023) ve öğrencilerin duygusal-zihinsel gereksinimlerinin karşılanmasında kritik bir rol oynamaktadır (Becnel vd., 2021). Bu noktada okul psikolojik danışmanları, riskli durumları erken fark etme, müdahale etme ve yönlendirme sorumluluğu açısından merkezi konumdadır (László vd., 2019; DeCou vd., 2019; Haugen vd., 2023). Ancak intihar davranışlarının çoğu zaman belirsiz seyretmesi, ergenlerin ani kararlar alabilmesi ve okul içi-dışı paydaşlar arasında koordinasyon eksikliği, danışmanların bu süreçte güçlük yaşamasına yol açabilmektedir (Gallo ve Wachter Morris, 2022).

İntihar davranışları; düşünce, girişim ve tamamlanmış intihar olmak üzere üç aşamada ele alınmakta olup, bunlar birbirinden bağımsız değil, ardışık ve ilişkili süreçlerdir (Farooq vd., 2021; Nouri vd., 2023). İntihar düşüncesi, bireyin yaşamına son verme olasılığını zihinsel düzeyde değerlendirdiği ve daha ileri risk düzeylerine geçiş açısından önemli bir uyarı işareti olarak kabul edilen bir süreçtir (Li vd., 2022). Bu davranışlar, bireyin kendine zarar verme eğilimiyle ölüm düşüncesine ilişkin duygusal ve bilişsel süreçlerin farklı dışavurumları olarak değerlendirilmeli ve çok boyutlu bir yaklaşımla ele alınmalıdır (Kirshenbaum vd., 2024). Son yıllarda özellikle ergenlerde intihar davranışlarında artış gözlenmiş, bu artışın çoğunlukla girişim düzeyinde yoğunlaştığı rapor edilmiştir (Hedegaard vd., 2018; Levkovich ve Vigdor, 2021; Verlenden, 2024). İntihar girişimlerinin pek çoğu ölümle sonuçlanmasa da, bu girişimler bireyin ileride yeniden intihar etme riskini önemli ölçüde artırmaktadır (Al-Huseini vd., 2024; Barbeito vd., 2021; Demesmaeker vd., 2022; Li vd., 2025).

İntihar Davranışlarının Kuramsal Temelleri

Öğrenci intihar davranışlarının ortaya çıkışını ve gelişimini açıklamak amacıyla çeşitli kuramsal yaklaşımlar geliştirilmiştir. Bu kuramsal yaklaşımlar arasında en fazla ampirik destek bulan modellerden biri Joiner (2005) tarafından geliştirilen Kişilerarası İntihar Kuramıdır. Kurama göre intihar düşüncesinin ortaya çıkmasında iki temel psikolojik süreç belirleyici rol oynamaktadır: engellenmiş aidiyet ve algılanan yük olma. Engellenmiş aidiyet, bireyin ailesi, akranları veya sosyal çevresiyle anlamlı bağlar kuramadığını ve sosyal olarak dışlanmış hissettiğini ifade ederken; algılanan yük olma, bireyin çevresindeki insanlar için bir yük oluşturduğuna ve yokluğunun çevresi için daha yararlı olacağına ilişkin inançlarını kapsamaktadır. Bu iki psikolojik sürecin bir araya gelmesi, bireyde yaşamı sürdürme isteğinin azalmasına ve intihar düşüncelerinin ortaya çıkmasına zemin hazırlamaktadır (Chu vd., 2017).

Son yıllarda yapılan çalışmalar, özellikle ergenlik döneminde sosyal aidiyet eksikliği, yalnızlık, dışlanma ve sosyal izolasyonun intihar düşüncesi ve girişimleriyle güçlü biçimde ilişkili olduğunu göstermektedir (Arango vd., 2024; Calati vd., 2019). Benzer şekilde, bireyin kendisini değersiz, yetersiz veya çevresine yük olarak algılaması da intihar riskini artıran önemli psikolojik süreçlerden biri olarak değerlendirilmektedir (Chen vd., 2020; Chu vd., 2017). Ergenlik döneminde kimlik gelişiminin devam etmesi, akran ilişkilerinin önem kazanması ve sosyal kabul ihtiyacının artması nedeniyle aidiyet duygusundaki bozulmaların intihar davranışları üzerindeki etkisi daha belirgin hâle gelebilmektedir (Branje vd., 2021; Silvers, 2022). Nitekim güncel çalışmalar yalnızlık, sosyal kopukluk, umutsuzluk ve değersizlik duygularının ergenlerde intihar düşüncesinden girişime uzanan süreçte önemli

belirleyiciler arasında yer aldığını ortaya koymaktadır (Kirshenbaum vd., 2024; Liu ve Wang, 2024).

Bununla birlikte, öğrenci intihar davranışlarının yalnızca bireysel psikolojik süreçlerle açıklanması yeterli değildir. Ergenlerin gelişimleri aile, okul, akran ilişkileri ve içinde yaşadıkları sosyal çevre tarafından şekillenmektedir. Bu nedenle intihar davranışlarının anlaşılmasında çevresel ve sistemsel etmenlerin de dikkate alınması gerekmektedir. Bronfenbrenner'in Ekolojik Sistemler Kuramı, bireyin gelişimini iç içe geçmiş sistemlerin karşılıklı etkileşimi çerçevesinde açıklamakta ve öğrenci intihar davranışlarının çok boyutlu doğasını anlamada önemli bir kuramsal temel sunmaktadır (Bronfenbrenner ve Morris, 2007). Kurama göre aile, okul ve akran ilişkileri mikrosistemi; aile-okul etkileşimi mezosistemi; sağlık ve sosyal hizmet kurumları gibi yapılar ekzosistemi; toplumsal değerler ve kültürel normlar ise makrosistemi oluşturmaktadır (Bronfenbrenner ve Morris, 2007). Bu yaklaşım, ergenlerin ruh sağlığını etkileyen risk ve koruyucu faktörlerin birbirinden bağımsız değil, karşılıklı etkileşim içerisinde işlediğini ileri sürmektedir. Nitekim araştırmalar, olumsuz aile ilişkileri, düşük sosyal destek, akran zorbalığı ve olumsuz okul ikliminin ergenlerde intihar düşüncesi ve girişim riskini artırdığını göstermektedir (Kwan vd., 2022; László vd., 2019; Wu vd., 2025). Buna karşılık, güçlü sosyal bağlılık, destekleyici aile ilişkileri ve olumlu okul ortamları önemli koruyucu faktörler olarak değerlendirilmektedir (Arango vd., 2024; Luo vd., 2023). Bu çalışmada okul psikolojik danışmanlarının öğrenci intihar davranışlarına ilişkin deneyimleri incelenirken hem Kişilerarası İntihar Kuramının ortaya koyduğu bireysel psikolojik süreçler hem de Ekolojik Sistemler Kuramının vurguladığı çevresel ve sistemsel etmenler birlikte ele alınmıştır.

Okul Psikolojik Danışmanlarının Rolü

Ergenler, kriz anlarında duygu ve düşüncelerini anlamada ve bu duygularla baş etmede belirgin içgörü eksiklikleri yaşayabilmektedir (Silvers, 2022). Bu bağlamda, okul psikolojik danışmanlarının ergenlerin duygusal durumlarını doğru biçimde değerlendirme kapasiteleri, intihar ve kendine zarar verme davranışlarını önlemede kritik bir rol oynamaktadır (Becnel vd., 2021). Psikolojik danışmanlık diğer ruh sağlığı meslekleriyle benzer yönler taşıyor olsa da, okul psikolojik danışmanları kişisel, sosyal ve eğitsel rehberliğin yanı sıra psikolojik danışma hizmetlerini bütüncül biçimde sunmaları açısından daha geniş bir müdahale alanına sahiptir (Liu vd., 2025). Toplumsal ihtiyaçların ve öğrenci profillerinin değişmesiyle birlikte, danışmanların rolleri ve sorumluluk alanları da dinamik biçimde dönüşmektedir (Chan vd., 2025). Önceleri yalnızca rehberlik hizmetlerine odaklanan danışmanlar, günümüzde aktif biçimde psikolojik danışma görevlerini de üstlenmekte; zorbalık, aile içi sorunlar, ihmal ve istismar gibi alanlara müdahale etmektedir (Brown vd., 2024; Eklund vd., 2020; O'Brien vd., 2024). Özellikle kendine zarar verme ve intihar davranışları sergileyen öğrencilerle çalışan danışmanlar, risk faktörlerini tanıma ve uygun yönlendirme süreçlerini planlamada önemli sorumluluk taşımaktadır (Levkovich ve Vigdor, 2021).

Araştırma Boşluğu ve Araştırmanın Amacı

Alanyazında okul psikolojik danışmanlarının öğrenci intihar davranışlarına ilişkin deneyimlerini ele alan çalışmaların sayısının sınırlı olduğu görülmektedir. Mevcut araştırmaların önemli bir bölümü danışmanların intihar riskine yönelik bilgi düzeyleri, öz-yeterlik algıları ve müdahale yeterliklerini inceleyen nicel çalışmalar niteliğindedir (Gallo, 2018; Niles vd., 2024). Bu çalışmalar genel olarak danışmanların intihar riski taşıyan öğrencilerle çalışırken kendilerini yeterince hazırlıklı hissetmediklerini ve bu alanda daha fazla eğitim ve desteğe ihtiyaç duyduklarını ortaya koymuştur. Bunun yanında bazı araştırmalar, tamamlanmış öğrenci intiharları sonrasında okul psikolojik danışmanlarının yaşadıkları duygusal süreçlere ve okul temelli müdahalelere odaklanmıştır (Carpenter, 2018; Gallo ve Wachter Morris, 2022; Leslie ve Oberg, 2025). Söz konusu çalışmalar, danışmanların intihar

vakalarının ardından şok, üzüntü, öfke, suçluluk ve kaygı gibi yoğun duygusal tepkiler yaşayabildiklerini göstermektedir (Diab ve Andrews, 2024; Webb vd., 2025). Ayrıca danışmanların iş yükü nedeniyle intihar riski taşıyan öğrencilere yeterince zaman ayıramadıkları ve müdahale süreçlerinde çeşitli kurumsal güçlüklerle karşılaştıkları da rapor edilmektedir (Dueñas vd., 2025).

Bununla birlikte mevcut çalışmaların önemli bir kısmının tamamlanmış intihar vakalarına odaklandığı, danışmanların intihar düşüncesi ve girişimi gibi daha sık karşılaşılan risk durumlarını nasıl fark ettikleri, bu süreçleri nasıl yönettikleri ve okul içi ile okul dışı paydaşlarla nasıl iş birliği geliştirdikleri konularını sınırlı düzeyde ele aldığı görülmektedir (Levkovich ve Vigdor, 2021; McCarthy vd., 2025). Benzer şekilde danışmanların öğrenci intihar davranışlarına ilişkin yaşantıları, müdahale süreçlerinde karşılaştıkları mesleki ve kurumsal güçlükler ile bu deneyimlere yükledikleri anlamları derinlemesine inceleyen nitel araştırmaların sayısı da oldukça sınırlıdır (Marzetti vd., 2023; O'Neill vd., 2020; Warren vd., 2024). Oysa ergenlerde intihar düşüncesi ve girişimi, tamamlanmış intihardan çok daha yaygın görülen intihar davranışları arasında yer almakta (Barbeito vd., 2021) ve bu nedenle okul psikolojik danışmanlarının erken fark etme ve müdahale süreçlerindeki rolleri kritik önem taşımaktadır (Morcillo vd., 2025).

Bahsi geçen çalışmalar konuya ilişkin önemli katkılar sunmuş ve okul psikolojik danışmanlarının öğrenci intihar davranışlarına yönelik deneyimlerine ilişkin farkındalığın artmasına yardımcı olmuştur. Bununla birlikte, mevcut alanyazında danışmanların öğrenci intihar düşüncesi, intihar girişimi ve tamamlanmış intihar davranışlarına ilişkin deneyimlerini bütüncül biçimde ele alan; müdahale süreçlerini, paydaşlarla yürüttükleri iş birliği uygulamalarını ve yaşadıkları mesleki güçlükleri fenomenolojik bir bakış açısıyla inceleyen çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Özellikle Türkiye bağlamında okul psikolojik danışmanlarının bu deneyimlerini anlamaya yönelik nitel araştırmaların oldukça az olması, konunun daha derinlemesine incelenmesini gerekli kılmaktadır. Bu araştırma, söz konusu alanyazın boşluğunu gidermeyi amaçlamaktadır. Bu kapsamda okul psikolojik danışmanlarının öğrenci intihar düşüncesi, intihar girişimi ve tamamlanmış intihar davranışlarına ilişkin yaşantıları, bu yaşantılara yükledikleri anlamlar, müdahale süreçleri, karşılaştıkları mesleki ve kurumsal güçlükler ile okul içi ve okul dışı paydaşlarla yürüttükleri iş birliği uygulamaları fenomenolojik bir yaklaşımla incelenmiştir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki araştırma sorularına yanıt aranmıştır:

1. Okul psikolojik danışmanları, öğrenci intihar düşüncesi, girişimi ve tamamlanmış intihar davranışlarına ilişkin hangi risk belirtilerini gözlemlemektedir?
2. Okul psikolojik danışmanları, öğrenci intihar davranışlarına yönelik müdahale süreçlerini nasıl deneyimlemekte ve yönetmektedir?
3. Okul psikolojik danışmanları, öğrenci intihar davranışlarının önlenmesinde okul içi ve okul dışı paydaşlarla yürüttükleri iş birliği süreçlerini nasıl değerlendirmektedir?
4. Okul psikolojik danışmanları, öğrenci intihar davranışlarıyla çalışırken hangi mesleki ve duygusal güçlüklerle karşılaşmakta ve hangi destek gereksinimlerini ifade etmektedir?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu çalışma, okul psikolojik danışmanlarının öğrenci intihar davranışlarına ilişkin deneyimlerini, müdahale süreçlerini ve paydaşlarla ilişkilerini incelemeyi amaçlayan nitel bir araştırmadır. Bu doğrultuda, okul psikolojik danışmanlarının öğrenci intihar davranışlarıyla karşılaşma, bu durumları anlamlandırma ve müdahale etme süreçlerine ilişkin öznel deneyimlerini ortaya koymak amacıyla olgubilim (fenomenoloji) deseni tercih edilmiştir (Creswell ve Poth, 2018; Yıldırım ve Şimşek, 2021). Özellikle karmaşık ve az incelenmiş toplumsal olguların araştırılmasında etkili bir yöntem olan bu desen, intihar gibi yüksek riskli durumlar karşısında danışmanların farkındalık, bilgi düzeyi, müdahale biçimi, yaşadıkları güçlükler ve destek algılarını ortaya koymak açısından uygun bir çerçeve sunmaktadır (Merriam ve Tisdell, 2016).

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu, öğrenci intihar davranışlarının fark edilmesi, önlenmesi ve bu davranışlara müdahale süreçlerinde kritik rol üstlenen okul psikolojik danışmanları oluşturmaktadır. Katılımcılar, araştırmanın amacına uygun ve derinlemesine veri sağlayabilecek özellikleri dikkate alınarak ölçüt örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir (Merriam ve Tisdell, 2016). Bu kapsamda, meslek hayatı boyunca en az bir öğrenci intihar davranışıyla (tamamlanmış intihar, intihar girişimi veya intihar düşüncesi paylaşımı) doğrudan karşılaşmış ve Türkiye’de bir kamu okulunda görev yapan psikolojik danışmanlar çalışmaya dâhil edilmiştir. Araştırmanın ölçütlerini karşıladığı belirlenen 24 okul psikolojik danışmanına çevrim içi açık uçlu yanıt formu gönderilmiştir. Veri toplama süreci sonunda 18 katılımcıdan geri dönüş alınmış ve elde edilen yanıtlar analiz kapsamına dâhil edilmiştir. Katılımcıların 9’u kadın, 9’u erkek olup mesleki deneyimleri 1 ile 19 yıl arasında değişmektedir. Katılımcıların 13’ü evli, 5’i bekâr; 15’i lisans, 3’ü ise lisansüstü eğitim düzeyine sahiptir. Ayrıca katılımcıların 17’si şehir merkezinde bulunan kamu okullarında, 1’i ise kırsal bölgede (kasaba/köy) bulunan bir kamu okulunda görev yapmaktadır. Bu çeşitlilik, okul psikolojik danışmanlarının öğrenci intihar davranışlarına ilişkin deneyimlerinin farklı bireysel ve mesleki özellikler bağlamında değerlendirilmesine katkı sağlamıştır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış çevrim içi açık uçlu yanıt formu aracılığıyla toplanmıştır. Form, kapsamlı literatür taraması ve uzman görüşleri doğrultusunda hazırlanmış, ardından iki alan uzmanının değerlendirmesine sunulmuştur. Formda yer alan sorular; okul psikolojik danışmanlarının öğrenci intihar davranışlarına ilişkin farkındalıklarını, müdahaleye yönelik bilgi ve becerilerini, gerçekleştirdikleri uygulamaları, bu süreçlerde kurdukları iş birliği ilişkilerini, aldıkları eğitimleri, görev ve sorumluluk algılarını ve konuya ilişkin önerilerini kapsamaktadır. Uzmanlardan alınan geri bildirimler doğrultusunda form gözden geçirilmiş ve iki okul psikolojik danışmanı ile pilot uygulama gerçekleştirilmiştir. Pilot uygulama sonucunda soru sayısı azaltılmış, bazı ifadeler sadeleştirilmiş ve form nihai hâline getirilmiştir. Araştırmada kullanılan çevrim içi açık uçlu yanıt formu dokuz sorudan oluşmaktadır. Katılımcılar sorulara yazılı olarak yanıt vermiş ve deneyimlerini kendi ifadeleriyle ayrıntılı biçimde aktarma fırsatı bulmuştur. Formda yer alan açıklayıcı yönlendirmeler ve ek soru alanları aracılığıyla yanıtların derinleştirilmesi amaçlanmıştır.

Verilerin Toplanması

Veri toplama sürecinde, araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış çevrim içi açık uçlu yanıt formu Google Formlar aracılığıyla katılımcılara iletilmiştir. Katılımcılar formda yer alan soruları yazılı olarak yanıtlamış ve öğrenci intihar davranışlarına ilişkin deneyimlerini kendi ifadeleriyle ayrıntılı biçimde aktarmışlardır. Bu yöntem, farklı şehirlerde görev yapan okul psikolojik danışmanlarına erişimi kolaylaştırması ve veri toplama sürecinde zaman ve mekân açısından esneklik sağlaması nedeniyle tercih edilmiştir. Ayrıca öğrenci intihar davranışları gibi duygusal açıdan hassas ve mesleki sorumluluk içeren konularda katılımcıların deneyimlerini yüz yüze görüşmelere kıyasla daha rahat ve ayrıntılı biçimde yazılı olarak ifade edebilecekleri düşünülmüştür. Bu nedenle araştırmanın fenomenolojik odağı doğrultusunda katılımcıların öznel deneyimlerini ayrıntılı biçimde aktarmalarına olanak tanıyan çevrim içi açık uçlu yanıt formu tercih edilmiştir. Yanıt formlarının analizinde ve raporlamada kimlik gizliliğini sağlamak için kod adlar kullanılmıştır. Bu kodlar Bulgular bölümünde alıntıların kaynağını belirlemek için kullanılan Psikolojik Danışman (PD) ifadesinin baş harflerinden oluşmaktadır. Yanıt formları gönderilmeden önce Muş Alparslan Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulundan (Karar No:13.11.2024-167681) gerekli onaylar alınmıştır. Araştırma sürecinde 1964 Helsinki deklarasyonu göz önünde bulundurulmuştur. Fenomenolojik araştırmalarda ele alınan olgunun anlaşılması için 5-25 arası katılımcının görüşlerine başvurulması yeterlidir (Creswell ve Poth, 2018). Veri toplama sürecinde ölçütleri karşıladığı belirlenen 24 okul psikolojik danışmanına çevrim içi açık uçlu yanıt formu gönderilmiştir. Formu dolduran 20 katılımcıdan elde edilen yanıtlar incelenmiş, eksik veya yetersiz veri içeren iki form analiz kapsamı dışında bırakılmıştır. Böylece araştırma, ölçütleri karşılayan ve analiz için uygun bulunan 18 katılımcının yanıtları üzerinden yürütülmüştür.

Verilerin Analizi

Çalışmada, okul psikolojik danışmanlarının öğrenci intihar davranışlarına ilişkin öznel deneyimlerini anlamak amacıyla fenomenoloji deseni kullanılmış; bu deneyimlerden ortaya çıkan anlam örüntülerini belirlemek için veriler tematik analiz yöntemiyle çözümlenmiştir. Tematik analiz, veri seti içerisinde tekrar eden anlam örüntülerini sistematik biçimde belirlemeye olanak tanıyan bir nitel veri analizi yaklaşımıdır (Braun ve Clarke, 2021). Analiz sürecinde Braun ve Clarke'ın (2021) önerdiği aşamalar izlenmiştir. İlk aşamada katılımcılar tarafından yazılı olarak iletilen yanıtlar araştırmacı tarafından birden fazla kez okunarak veriye aşinalık sağlanmıştır. İkinci aşamada veri setindeki anlamlı ifadeler belirlenmiş ve açık kodlar oluşturulmuştur. Bu süreç sonunda toplam 24 açık kod elde edilmiştir. Üçüncü aşamada benzer özellik gösteren kodlar bir araya getirilerek 12 kategori oluşturulmuştur. Dördüncü aşamada kategoriler arasındaki ilişkiler incelenmiş ve bunlardan beş ana tema türetilmiştir. Tema ve kategorilerin veri setini temsil etme düzeyi tekrar veri incelemeleri yoluyla gözden geçirilmiş, gerekli düzenlemeler yapılarak temalara son şekli verilmiştir. Son aşamada bulgular doğrudan katılımcı ifadeleriyle desteklenerek raporlaştırılmıştır.

Güvenirlilik ve Tutarlılık

Veri analiz sürecinde araştırmacılar arasındaki iş birliği, veri analizinde tek araştırmacıdan kaynaklanabilecek potansiyel önyargıları en aza indirgeyerek analiz sürecinin güvenirliğini ve tutarlılığını arttırmaktadır (Braun ve Clarke, 2021; Guest vd., 2020). Bu yüzden araştırmacı tüm süreçlerde konuya ilişkin farklı uzmanlarla işbirliği yapmıştır. Araştırmada kodlayıcılar arası uyum, Miles ve Huberman'ın (1994) önerdiği Güvenirlik = Görüş Birliği / (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı) $\times$ 100 formülü kullanılarak hesaplanmıştır. Bu amaçla veri setinin belirli bir bölümü bağımsız bir nitel araştırma uzmanı tarafından yeniden kodlanmış ve iki kodlayıcı arasındaki uyum oranı %87 olarak bulunmuştur. Miles ve Huberman'a (1994) göre araştırmacılar arasında en az %80'lik bir uyum düzeyi güvenirlik için yeterlidir. Araştırmanın

iç tutarlılığını sağlamada katılımcı ifadelerine doğrudan alıntılarla yer verilmiş, dış tutarlılığını sağlamak için ise araştırmanın bağlamı, katılımcı profilleri ve veri toplama süreci ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır (Nowell vd., 2017).

BULGULAR

Araştırmada veriler, yapılan tematik analiz neticesinde ortaya çıkan temalar kategoriler ve kodlar halinde sunulmuştur. Tablo 1’de görüldüğü gibi araştırmada “*Psikolojik Risk Belirtileri*”, “*Çevresel Risk Faktörleri*”, “*İşbirliği ve Kurumsal Destek*”, “*İntiharın Önlenmesine Yönelik Görüş ve Öneriler*” ve “*Psikolojik Danışmanların Yaşadıkları Güçlükler ve Talepleri*” olmak üzere beş tema elde edilmiştir.

Tablo 1. Katılımcı Görüşlerine Göre Temalar, Kategoriler ve Kodlar

Temalar	Kategoriler	Kodlar ve Frekansları
Psikolojik Risk Belirtileri	Kendilik Algısında Bozulma	Yalnızlık, Değersizlik (F=6), Kendini Yük Olarak Görme (F=4)
	Umutsuzluk ve Anlamsızlık	Geleceğe Dair İnançsızlık (F=5), Yaşamdan Zevk Almama (F=6)
	Sosyal ve Duygusal İzolasyon	İçe Kapanma (F=5), Arkadaşlarından Kopma (F=4)
Çevresel Risk Faktörleri	Ebeveyn Desteğinin Yetersizliği	Ebeveyn İlgisizliği ve İhmali (F=9)
İşbirliği ve Kurumsal Destek	Okul İçi ve Okul Dışı Paydaşlarla İş Birliği	Ebeveyn İle İşbirliği (F=6), Okul İdaresi İle İşbirliği (F=5), Diğer Öğretmenlerle İşbirliği (F=5), Rehberlik Araştırma Merkezi İle İşbirliği (F=6)
	Kurumsal Destek ve Yönlendirme	Kriz Durumlarında Yönlendirme (F=7)
İntiharın Önlenmesine Yönelik Görüş ve Öneriler	Paydaşlara Yönelik Eğitim	Krize Müdahale Eğitimi (F=7), Yasal Süreçler Eğitimi (F=4)
	Toplumu Bilinçlendirme	Toplumu Bilgilendirme (F=6), Toplumsal Duyarlılık Kazandırma (F=5)
	Öğrenci Eğitimi	Riskli Davranışlara Karşı Farkındalık Kazandırma (F=5), Sağlıklı Tutum Kazandırma (F=4)
Psikolojik Danışmanların Yaşadıkları Güçlükler ve Talepleri	Mesleki Yetersizlik Algısı	Müdahale Becerisi Eksikliği (F=6), Deneyim Eksikliği (F=4)
	Duygusal Zorluklar	Duygusal Karmaşa (F=5), Profesyonel Davranamama (F=4)
	Eğitim ve Süpervizyon Talepleri	Süpervizyon İhtiyacı (F=7), Krize Müdahale Eğitimi (F=6)

Psikolojik Risk Belirtileri

Bu tema, öğrencilerde intihar davranışlarının ortaya çıkmasına zemin hazırlayabilecek; kendilik algısında bozulma, umutsuzluk ve anlamsızlık duyguları ile sosyal ve duygusal izolasyon süreçlerini kapsamaktadır.

Kendilik Algısında Bozulma

Okul psikolojik danışmanları, intihar davranışları açısından risk grubunda yer alan öğrencilerin kendilik algılarında belirgin bozulmalar yaşadıklarını; yalnızlık, değersizlik ve yetersizlik duygularının bu öğrencilerde sıklıkla öne çıktığını ifade etmişlerdir.

“Bu öğrencilerde çoğunlukla yalnızlık hissi ve değersizlik düşüncesi mevcuttu.” (PD1)

“Kendilerini gereksiz ve bir yük olarak görüyorlar.” (PD11)

Umutsuzluk ve Anlamsızlık

Okul psikolojik danışmanları, intihar davranışları açısından risk grubunda yer alan öğrencilerin geleceğe yönelik umut geliştirmekte zorlandıklarını ve yaşamı genel olarak anlamsız bulduklarını ifade etmişlerdir.

“Hayatım boyunca her şey kötü gitti, düzelmeyecek diyordu.” (PD6)

“Yaşasam da bir şey değişmeyecek demişti.” (PD3)

Sosyal ve Duygusal İzolasyon

Okul psikolojik danışmanları, intihar davranışları açısından risk grubunda yer alan öğrencilerin sosyal çevrelerinden uzaklaştıklarını, arkadaş ilişkilerinin zayıfladığını ve iletişim kurmaktan çekindiklerini gözlemlemişlerdir.

“Sınıf içinde kendini izole ediyordu, kimseyle göz teması bile kurmuyordu.” (PD2)

“Arkadaşlarından tamamen koptuğunu fark ettim.” (PD13)

Çevresel Risk Faktörleri

Bu temada, özellikle yetersiz ebeveyn desteğinin öğrencilerin psikososyal iyilik hâli üzerindeki olumsuz etkileri vurgulanmıştır.

Ebeveyn Desteğinin Yetersizliği

Okul psikolojik danışmanları intihar davranışlarında riskli olarak gözlemledikleri öğrencilerin ailelerinden yeterli ilgi ve desteği görmediklerini, ihmal edildiklerini ifade etmişlerdir. Bu durum aşağıda belirtilen okul psikolojik danışman görüşlerinden anlaşılmaktadır

“Ailede sevilmediğini, değersiz olduğunu düşünüyor.” (PD8)

“Anne baba yokluğu ya da aşırı ilgisiz olması, öğrencinin kendini değersiz hissetmesine neden oluyordu.” (PD10)

İşbirliği ve Kurumsal Destek

Bu temada, öğrenci intihar davranışlarını önlemede ebeveyn, öğretmen ve okul idaresi iş birliğinin yanı sıra kurumsal destek ve doğru yönlendirmelerin önemi vurgulanmıştır.

Okul İçi ve Okul Dışı Paydaşlarla İş Birliği

Katılımcılar, öğrenci intihar davranışlarının önlenmesi ve müdahale süreçlerinin etkili biçimde yürütülebilmesi için okul içi ve okul dışı paydaşlarla kurulan iş birliğinin vazgeçilmez olduğunu vurgulamışlardır. Okul psikolojik danışmanları, özellikle öğretmenler, okul yöneticileri ve ebeveynlerle sürdürülen iş birliğinin risk altındaki öğrencilerin erken fark edilmesinde önemli rol oynadığını ifade etmişlerdir. Bunun yanı sıra, Rehberlik ve Araştırma Merkezleri (RAM) ve sağlık kuruluşları gibi okul dışı kurumlarla yürütülen koordinasyonun, uygun yönlendirmelerin yapılmasına ve müdahale sürecinin daha etkili biçimde yönetilmesine katkı sağladığı belirtilmiştir. Katılımcı görüşleri, öğrenci intihar davranışlarının yönetiminde çok paydaşlı ve koordineli bir yaklaşımın önemli bir gereklilik olarak değerlendirildiğini göstermektedir. Bu bulguyu yansıtan bazı katılımcı ifadeleri aşağıda sunulmuştur.

“Öğretmen, ebeveyn işbirliğini bu konuda önemli görüyorum.” (PD4)

“Sınıf öğretmeni ve okul idaresine durumu paylaşıyoruz, bu süreci beraber yürütüyoruz.” (PD5)

“Kurumsal işbirliklerini önemişiyorum, Rehberlik Araştırma Merkezi ile görüşmeler sağlıyoruz.” (PD3)

Kurumsal Destek ve Yönlendirme

Okul psikolojik danışmanları, öğrenci intihar davranışlarına yönelik süreçlerde kurumsal desteğin sağlanmasının ve öğrencilerin zamanında doğru kurumlara yönlendirilmesinin kritik bir öneme sahip olduğunu vurgulamışlardır. Bu durum, aşağıda paylaşılan bazı okul psikolojik danışmanı görüşlerinden de açıkça anlaşılmaktadır.

“İntihar girişiminde bulunan öğrenciyi sağlık kurumuna yönlendiriyoruz.” (PD2)

“İntihar düşüncesi ya da girişimi söz konusu olduğunda öncelikle öğrencinin güvenliğini sağlamaya çalışıyoruz. Ardından aileyi bilgilendiriyor ve öğrencinin gerekli psikiyatrik değerlendirmeyi alabilmesi için ilgili sağlık kuruluşlarına yönlendirilmesini sağlıyoruz.” (PD7)

İntiharın Önlenmesine Yönelik Görüş ve Öneriler

Bu tema kapsamında, okul psikolojik danışmanlarının öğrenci intihar davranışlarının önlenmesine yönelik görüşleri ve önerileri ele alınmaktadır. Katılımcılar, özellikle öğrenciler, aileler, öğretmenler ve toplumun diğer kesimlerine yönelik eğitim ve farkındalık çalışmalarının yaygınlaştırılması gerektiğini vurgulamışlardır. Ayrıca intihar risk belirtilerinin erken fark edilmesine yönelik bilinçlendirme faaliyetleri ile kriz durumlarında izlenecek süreçlere ilişkin eğitimlerin önemine dikkat çekmişlerdir.

Paydaşlara Yönelik Eğitim

Okul psikolojik danışmanları, okul ortamındaki diğer paydaşların yasal süreçler ve kriz durumlarında nasıl müdahalede bulunmaları gerektiğine ilişkin farkındalıklarının artırılmasına yönelik önemli eğitim ihtiyaçlarının bulunduğunu belirtmişlerdir. Bu durum, aşağıda aktarılan bazı okul psikolojik danışmanı görüşlerinde de açık bir biçimde görülmektedir.

“Yasal bir süreç noktasında tüm paydaşlara eğitim verilmesi gerektiğini düşünüyorum.” (PD1)

“Diğer paydaşların öğrenci intihar davranışları karşısında nasıl davranacaklarına yönelik eğitimleri gerekmektedir.” (PD5)

Toplumu Bilinçlendirme

Okul psikolojik danışmanları, öğrenci intihar davranışlarını önlemede toplumsal farkındalık ve bilinç düzeyinin artırılması amacıyla seminerlerin ve farkındalık çalışmalarının düzenlenmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Bu gereksinim, aşağıda paylaşılan bazı okul psikolojik danışmanı görüşlerinde de açık biçimde görülmektedir.

“İntihar ile ilgili farkındalık oluşturmak için seminerler şart.” (PD3)

“Ülke olarak öğretmen ve aileler çok yetersiz. Bu konuda farkındalığın sağlanması gerekiyor” (PD8)

Öğrenci Eğitimi

Okul psikolojik danışmanları, intihar riski taşıyan öğrenci davranışlarının erken fark edilmesi ve olası bir intihar durumunda nasıl bir tutum sergilenmesi gerektiğine ilişkin öğrencilere

yönelik eğitimlerin verilmesinin önemli olduğunu ifade etmişlerdir. Bu gereksinim, aşağıda paylaşılan bazı okul psikolojik danışmanı görüşlerinde de açık bir biçimde görülmektedir.

“Arkadaşlarında ani değişen durumları farkedebilmeleri için diğer öğrencilerin eğitilmeleri gerekiyor.” (PD2)

“Böyle bir durumla karşılaşınca nasıl bir tutum sergileneneceği öğrencilere öğretilmeli.” (PD11)

Psikolojik Danışmanların Yaşadıkları Güçlükler ve Talepleri

Bu tema, okul psikolojik danışmanlarının öğrenci intihar davranışlarıyla ilgili mesleki yetersizliklerine, bu davranışlarla duygusal düzeyde baş etme süreçlerinde yaşadıkları güçlükler ve mesleki yetersizliklerini gidermeye yönelik taleplerine odaklanmaktadır. Bu kapsamda okul psikolojik danışmanlarının mesleki yetersizlik algılarına, duygusal zorlanma ve hazırlıksız yakalanma durumlarına ilişkin görüşleri ile eğitim ve süpervizyon desteği alma talepleri dikkat çekmektedir.

Mesleki Yetersizlik Algısı

Psikolojik danışmanlar, öğrenci intihar davranışlarında nasıl bir müdahale süreci izlemeleri gerektiğini bilmediklerini, bu nedenle kendilerini mesleki açıdan yetersiz hissettiklerini ifade etmişlerdir. Bu durum, aşağıda aktarılan bazı okul psikolojik danışmanı görüşlerinde de açıkça görülmektedir.

“Kendimi bu konuda mesleki olarak yeterli hissetmiyorum.” (PD6)

“Esasında bu konuda nasıl bir yol izlemem gerektiğini bilmiyorum.” (PD10)

Duygusal Zorluklar

Psikolojik danışmanlar, öğrenci intihar davranışlarına ilişkin süreçlerde yaşadıkları olumsuz duygu durumlarıyla baş etmekte zorlandıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum, aşağıda aktarılan bazı okul psikolojik danışmanı görüşlerinde de açık bir şekilde görülmektedir.

“Bu konuda kendimi duygusal olarak yetersiz hissediyorum. Keşke daha soğukkanlı olabilseydim” (PD9)

“Böyle bir durumda ne yapacağımı bilemiyor ve sağduyulu davranamıyorum. Bu da bende üzüntü ve yetersizlik yaratıyor” (PD6)

Eğitim ve Süpervizyon Talepleri

Psikolojik danışmanlar, öğrenci intihar davranışlarına yönelik süreçlerde süpervizyon desteğine ve kriz yönetimine ilişkin eğitimlere ihtiyaç duyduklarını ifade etmişlerdir. Bu gereksinim, aşağıda aktarılan bazı okul psikolojik danışmanı görüşlerinde de açık bir biçimde görülmektedir.

“Yeterli bulmuyorum kendimi, süpervizyon eşliğinde vaka analizi yapıp bu durumlara yönelik müdahale becerilerimi arttırmam gerekiyor.” (PD3)

“Bu konuda bilgi ve becerilerim zayıf. Kriz yönetimine ilişkin eğitimlerin alınması gerektiğini düşünüyorum.” (PD4)

TARTIŞMA

İntihar davranışları, ergenlik dönemindeki bireyler arasında yaygın ve ciddi bir psikososyal sorun olarak öne çıkmaktadır. Özellikle okul ortamlarında öğrencilerle doğrudan etkileşimde bulunan okul psikolojik danışmanlarının bu davranışları önlemeye yönelik algıları, bilgi düzeyleri ve müdahale becerileri kritik bir rol oynamaktadır. Araştırma bulguları, danışmanların görüşlerinin; psikolojik ve çevresel risk etmenleri, iş birliği süreçlerinin niteliği, kurumsal destek mekanizmaları, önleyici müdahaleler ve mesleki güçlükler etrafında şekillendiğini göstermektedir. Bu bulgular, mevcut literatürle uyumlu olmakla birlikte, okul psikolojik danışmanlarının kapsamlı değerlendirmelerine yer veren çalışmaların sınırlılığı dikkate alındığında, literatüre özgün bir katkı sunmaktadır.

Okul psikolojik danışmanları, öğrencilerde intihar davranışlarına zemin hazırlayan temel risk faktörleri arasında bozulmuş benlik algısı, yaşamın anlamsızlığı, geleceğe yönelik umutsuzluk ve sosyal-duygusal izolasyonu sıklıkla gözlemlediklerini belirtmiştir. Literatür, bu tür içsel yaşantıların özellikle umutsuzluk, aidiyet eksikliği ve değersizlik algısıyla ilişkili olduğunu ve intihar düşüncesini beslediğini göstermektedir (Kirshenbaum vd., 2024; Morcillo vd., 2025). Danışmanların ifade ettiği yalnızlık ve değersizlik hissi, engellenmiş aidiyetle birleştiğinde intihar eğilimini artırmaktadır (Chen vd., 2020; Chu vd., 2017). Ayrıca sosyal çevreden geri çekilme ve akran ilişkilerindeki zayıflama da ergenlikte intihar davranışlarının belirleyici risk etmenleri arasında yer almaktadır (Calati vd., 2019; Kwan vd., 2022). Sosyal bağlılık düzeyinin yüksekliği ise intihar riskini azaltan koruyucu bir faktör olarak öne çıkmaktadır (Arango ve ark., 2024). Bu çalışma, söz konusu risk faktörlerinin yalnızca istatistiksel olarak ilişkilendirilen değişkenler olmadığını, okul psikolojik danışmanlarının günlük mesleki deneyimlerinde sıklıkla karşılaştıkları ve intihar riskini değerlendirmede temel göstergeler olarak kullandıkları unsurlar olduğunu ortaya koymuştur.

Okul psikolojik danışmanları, öğrenci intihar davranışlarında ebeveyn ilgisizliğini temel bir çevresel risk faktörü olarak tanımlamaktadır. Bu ilgisizlik genellikle duyarsızlık ve ihmalle kendini göstermekte olup, ergenlerde intihar eğilimini artıran önemli etmenler arasında yer almaktadır (Wu vd., 2025). Araştırmalar, aile içinde duygusal ihtiyaçların karşılanmaması ve ebeveyn desteğinin yetersizliğinin, gençlerde umutsuzluk ve ciddi psikolojik sıkıntılara neden olarak intihar düşüncesi geliştirme riskini artırdığını göstermektedir (Morcillo vd., 2025). Zayıf aile bağları, iletişim sorunları ve duygusal destek eksikliği de bu riski pekiştirmektedir (Navarro vd., 2021). Danışmanlar, intihar riski taşıyan öğrencilerle çalışırken ailelerin bilgilendirilmesini ve sürece aktif katılımlarının sağlanmasını gerekli görmekte, okul-aile iş birliğini koruyucu bir unsur olarak vurgulamaktadırlar (Joshi vd., 2023). Bu bağlamda, ebeveyn ilgisizliği önemli bir risk oluştururken, aileyle kurulan etkili iletişim ve destekleyici ilişkiler, intihar davranışlarının önlenmesinde kritik bir role sahiptir. Mevcut çalışma, ebeveyn ilgisizliğinin yalnızca öğrenciler açısından bir risk faktörü olarak değil, aynı zamanda okul psikolojik danışmanlarının müdahale süreçlerinde en sık karşılaştıkları güçlük alanlarından biri olarak deneyimlendiğini ortaya koymuştur. Bu durum, öğrenci intihar davranışlarının önlenmesinde aile katılımının yalnızca koruyucu bir unsur değil, aynı zamanda müdahalenin etkililiğini belirleyen temel bileşenlerden biri olduğunu göstermektedir.

Okul psikolojik danışmanları, öğrenci intihar davranışlarının yönetiminde ebeveynler, öğretmenler ve idareciler gibi okul içi paydaşlarla iş birliği yürüttüklerini; ayrıca Rehberlik ve Araştırma Merkezleri (RAM) ile sağlık kuruluşlarından destek aldıklarını belirtmiştir. Bu süreçte etkili müdahale, yalnızca danışmanın değil tüm paydaşların eşgüdümlü çalışmasını gerektirmektedir. Literatür, okul temelli iş birliğinin önemini vurgulamakta ve aile, okul ve toplum arasında kurulan bağlantıların intihar düşüncesini azaltıcı etkisine dikkat çekmektedir (Kirshenbaum vd., 2024; Liu vd., 2025). Özellikle okul ile ruh sağlığı kurumları arasındaki

koordinasyon, öğrencilerin yeniden okula entegrasyonu açısından kilit rol oynamaktadır (Dueñas vd., 2025). Araştırmalar, kriz sonrası güçlü iş birliklerinin süreci kolaylaştırdığını; ancak bazı danışmanların resmî protokol eksikliği, psikolojik ilk yardım desteği yetersizliği ve kurumsal belirsizlik gibi sorunlarla karşılaştığını ortaya koymaktadır (Becnel vd., 2021; Finegan, 2024). Bu bulgular, intihar riski yönetiminde okul içi ve dışı paydaşlar arasında etkili iletişim ve yapılandırılmış iş birliğinin kritik bir başarı unsuru olduğunu göstermektedir. Mevcut çalışma, okul psikolojik danışmanlarının öğrenci intihar davranışlarını bireysel bir müdahale alanı olarak değil, okul içi ve okul dışı paydaşların ortak sorumluluk üstlendiği çok boyutlu bir süreç olarak değerlendirdiklerini ortaya koymuştur. Özellikle katılımcıların aileler, öğretmenler, okul yöneticileri ve ruh sağlığı hizmetleriyle kurulan iş birliğini müdahalenin ayrılmaz bir parçası olarak görmeleri, öğrenci intihar davranışlarının önlenmesinde çok paydaşlı yaklaşımın önemine ilişkin alanyazındaki bulguları desteklerken, bu sürecin okul psikolojik danışmanları tarafından nasıl deneyimlendiğine ilişkin özgün nitel veriler sunmaktadır.

Okul psikolojik danışmanları, öğrenci intihar davranışlarının erken fark edilmesi ve önlenmesinde yalnızca okul personelinin değil, öğrencilerin ve toplumun da eğitilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Danışmanlar, diğer paydaşların yasal süreçler ve kriz durumlarında nasıl müdahale edeceklerine dair bilgi sahibi olmalarının; öğrencilerin ise intihar riski taşıyan bireyleri tanıma ve uygun tepki geliştirme becerilerinin artırılmasının önemine dikkat çekmiştir. Ayrıca toplum düzeyinde seminerler ve farkındalık kampanyalarının düzenlenmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu görüşler, öğrenci intihar davranışlarının önlenmesinin yalnızca okul psikolojik danışmanlarının sorumluluğunda yürütülebilecek bir süreç olarak görülmediğini; etkili önleme çalışmalarının tüm paydaşların bilgi, farkındalık ve müdahale kapasitesinin geliştirilmesini gerektirdiğini ortaya koymaktadır (Brown vd., 2024; Dueñas vd., 2025). Yasal protokoller, müdahale sınırlarını belirleyerek süreci yapılandırmada önemli rol oynamaktadır (Finegan, 2024). Öğrencilerin intihara yönelik belirtileri fark etmesine rağmen bildirimde bulunmaması, bu yaş grubuna yönelik farkındalık ve müdahale eğitimlerinin önemini ortaya koymaktadır (Levkovich ve Vigdor, 2021). Duygu yönetimi, empati, çatışma çözme ve psikolojik dayanıklılık gibi becerilerin kazandırılması, risk faktörlerine karşı koruyucu işlev görmektedir (Barbeito vd., 2021; Dueñas vd., 2025). Çok boyutlu krizlerde öğretmenler, ebeveynler ve toplumun aktif katılımı kritik olup, bu sürece yalnızca okulla sınırlı kalmayan toplumsal bir bakış açısıyla yaklaşmak gerekmektedir (DeCou vd., 2019; Liu vd., 2024). Eğitim ve bilinçlendirme ihtiyacı, sadece bireysel değil, sistemsel bir boşluğu gidermeye yönelik bütüncül bir çabanın parçasıdır (Dueñas vd., 2025). Bu çalışma, okul psikolojik danışmanlarının intiharın önlenmesini yalnızca kriz anlarında gerçekleştirilen müdahaleler olarak değil, öğrenci, aile, okul ve toplum düzeyinde yürütülmesi gereken sürekli ve çok katmanlı bir süreç olarak değerlendirdiklerini göstermiştir. Bu bulgu, öğrenci intihar davranışlarının önlenmesinde ekolojik sistem yaklaşımının önemini desteklemekte ve önleme çalışmalarının tüm paydaşları kapsayacak biçimde yapılandırılması gerektiğine işaret etmektedir.

Okul psikolojik danışmanları, öğrenci intihar davranışlarını erken fark etme ve önleme süreçlerinde hem mesleki yetersizlik hem de bu durumlara duygusal olarak müdahale etmede yaşadıkları güçlükler nedeniyle destek ihtiyacı duyduklarını belirtmiştir. Danışmanlar, kriz anlarında yeterli müdahale becerilerine sahip olmadıklarını, duygusal karmaşa yaşadıklarını ve profesyonel tutum sergilemekte zorlandıklarını ifade etmiş; bu nedenle krize müdahale eğitimi ve süpervizyon desteğine ihtiyaç duyduklarını vurgulamışlardır. Literatür de bu durumu desteklemekte; lisansüstü eğitimlerde intihar önleme konusundaki içeriklerin yetersizliği ve alınan eğitime rağmen danışmanların kendilerini yetersiz hissettikleri sonucuna varmaktadır (Becnel vd., 2021; Brown vd., 2024; Levkovich ve Vigdor, 2021). Danışmanlar ayrıca bu süreçlerde çaresizlik, suçluluk, korku, kontrol kaybı ve izolasyon gibi yoğun duygular

yaşadıklarını, bazı durumlarda ise travma belirtileri gösterdiklerini belirtmiştir (Jorgensen vd., 2021; Finegan, 2024). Bu doğrultuda, danışmanlar intihar davranışlarına özgü müdahale stratejilerinin geliştirilmesini ve bu alanda yapılandırılmış eğitim programlarına duyulan ihtiyacın karşılanmasını talep etmektedir (Brown vd., 2024; Gallo, 2018). Bu çalışma, okul psikolojik danışmanlarının öğrenci intihar davranışları karşısında yalnızca profesyonel rollerini yerine getiren uzmanlar olarak değil, aynı zamanda yoğun duygusal etkilenme yaşayan bireyler olarak da süreçten etkilendiklerini göstermiştir. Katılımcıların sıklıkla süpervizyon, kriz müdahalesi eğitimi ve mesleki destek gereksinimlerini dile getirmeleri, intihar davranışlarıyla çalışmanın yalnızca öğrencilere değil, bu süreçleri yöneten profesyonellere yönelik destek sistemlerini de gerekli kıldığını ortaya koymaktadır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırma, okul psikolojik danışmanlarının öğrenci intihar davranışlarına ilişkin deneyimlerini fenomenolojik bir yaklaşımla inceleyerek, bu davranışların okul bağlamında nasıl algılandığını ve yönetildiğini ortaya koymuştur. Bulgular, danışmanların öğrenci intihar davranışlarını yalnızca bireysel psikolojik sorunlarla değil; aile ilişkileri, sosyal destek eksikliği, okul ortamı ve kurumsal süreçler gibi çok boyutlu etmenlerle ilişkilendirdiklerini göstermiştir. Katılımcılar yalnızlık, değersizlik, umutsuzluk ve sosyal izolasyon gibi psikolojik belirtilerin yanı sıra ebeveyn ilgisizliği ve yetersiz sosyal desteği önemli risk göstergeleri olarak değerlendirmiştir.

Araştırma bulguları, öğrenci intihar davranışlarının önlenmesinde okul psikolojik danışmanlarının önemli bir rol üstlendiğini göstermektedir. Bununla birlikte danışmanlar, müdahale süreçlerinde yalnızca bireysel çabalarının yeterli olmadığını; okul yönetimi, öğretmenler, aileler ve ilgili dış kurumlarla kurulan iş birliğinin sürecin yönetiminde belirleyici olduğunu ifade etmişlerdir. Özellikle yapılandırılmış müdahale prosedürlerinin eksikliği, kurumsal destek ihtiyacı ve uygulamalı eğitim gereksinimi, danışmanların müdahale süreçlerinde zorlanmalarına neden olan temel unsurlar arasında yer almaktadır. Ayrıca katılımcılar, öğrenci intihar davranışlarıyla karşılaştıklarında duygusal olarak zorlandıklarını ve süpervizyon desteğine ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir. Araştırmanın bir diğer sonucu, okul psikolojik danışmanlarının intihar davranışlarının önlenmesini yalnızca kriz anındaki müdahalelerle sınırlı görmemeleridir. Katılımcılar, öğretmenlerin, ebeveynlerin, öğrencilerin ve diğer okul paydaşlarının sürece aktif biçimde katılması gerektiğini vurgulamıştır. Bu bulgu, öğrenci intihar davranışlarının önlenmesinde okul temelli, çok paydaşlı ve sistematik uygulamaların önemine işaret etmektedir.

Uygulamaya Yönelik Öneriler

Araştırma bulgularından hareketle aşağıdaki öneriler sunulabilir:

1. Okullarda öğrenci intihar davranışlarına yönelik yazılı ve uygulanabilir kriz müdahale protokollerinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması yararlı olabilir.
2. Okul psikolojik danışmanlarına yönelik intihar riski değerlendirme, kriz müdahalesi ve yönlendirme süreçlerini kapsayan uygulamalı hizmet içi eğitimlerin artırılması önerilebilir.
3. Psikolojik danışmanların duygusal yüklerini azaltmak ve mesleki dayanıklılıklarını desteklemek amacıyla düzenli süpervizyon ve mesleki destek mekanizmalarının geliştirilmesi değerlendirilebilir.
4. Öğretmenlerin öğrenci intihar davranışlarına ilişkin erken uyarı işaretlerini fark edebilmelerine katkı sağlamak amacıyla farkındalık eğitimlerinin yaygınlaştırılması önerilebilir.

5. Ebeveynlere yönelik bilgilendirme ve psikoeğitim çalışmalarının artırılması, ailelerin risk belirtilerini tanıma ve uygun destek sunma becerilerinin güçlendirilmesine katkı sağlayabilir.
6. Öğrencilere yönelik psikolojik dayanıklılık, duygu düzenleme, yardım arama davranışı ve krizle baş etme becerilerini geliştirmeyi amaçlayan önleyici programların uygulanması yararlı olabilir.
7. Eğitim, sağlık ve sosyal hizmet kurumları arasında daha sistematik ve sürdürülebilir iş birliği mekanizmalarının geliştirilmesi, risk altındaki öğrencilerin desteklenmesine katkı sağlayabilir.
8. Psikolojik danışman yetiştiren lisans ve lisansüstü programlarda intihar riski değerlendirme ve kriz müdahalesine yönelik uygulamalı derslere daha fazla yer verilmesi değerlendirilebilir.

Sınırlılıklar ve Gelecek Araştırmalar İçin Öneriler

Bu araştırma bazı sınırlılıklar çerçevesinde değerlendirilmelidir. Öncelikle araştırma, öğrenci intihar davranışıyla karşılaşmış 18 okul psikolojik danışmanının yazılı anlatımlarına dayanmaktadır. Bu nedenle bulguların tüm okul psikolojik danışmanlarına genellenmesi amaçlanmamaktadır. Ayrıca verilerin çevrim içi açık uçlu yanıt formu aracılığıyla toplanmış sınırlamış olabilir. Katılımcıların görev yaptıkları okul türü, okul kademesi, okulun sosyoekonomik özellikleri ve daha önce karşılaştıkları vaka sayısı gibi değişkenlerin ayrıntılı biçimde toplanmamış olması da bulguların bağlamsal yorumunu sınırlayan bir diğer unsurdur. Gelecekte yapılacak araştırmalarda öğrenci intihar davranışları yalnızca okul psikolojik danışmanlarının değil; öğrencilerin, öğretmenlerin, okul yöneticilerinin ve ebeveynlerin bakış açılarıyla da ele alınmalıdır. Bu tür çok paydaşlı çalışmalar, intihar davranışlarının okul ekosistemi içinde nasıl fark edildiğini, yorumlandığını ve yönetildiğini daha bütüncül biçimde ortaya koyabilir. Ayrıca farklı okul kademelerinde ve farklı okul türlerinde görev yapan psikolojik danışmanların deneyimlerinin karşılaştırılması, karma yöntemli araştırmaların yürütülmesi ve okul temelli intihar önleme programlarının etkililiğini değerlendiren boylamsal çalışmaların yapılması alana katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Al-Huseini, S., Al maqbali, M., Mirza, H., Al Khatiri, M., Al Saadi, A., Chan, M. F., & Al-Adawi, S. (2024). Prevalence and associated factors of a repeat of suicide attempt among individuals attending an emergency department in Oman. *Discover Psychology*, 4(1), 181. <https://doi.org/10.1007/s44202-024-00294-4>
- Arango, A., Brent, D., Grupp-Phelan, J., Barney, B. J., Spirito, A., Mroczkowski, M. M., ... & Pediatric Emergency Care Applied Research Network (PECARN). (2024). Social connectedness and adolescent suicide risk. *Journal of child psychology and psychiatry*, 65(6), 785-797. <https://doi.org/10.1111/jcpp.13908>
- Barbeito, S., Vega, P., Sánchez-Gutiérrez, T., Becerra, J. A., Gonzalez-Pinto, A., & Calvo, A. (2021). A systematic review of suicide and suicide attempts in adolescents with psychotic disorders. *Schizophrenia Research*, 235, 80-90. <https://doi.org/10.1016/j.schres.2021.07.029>
- Becnel, A. T., Range, L., & Remley Jr, T. P. (2021). School Counselors' Exposure to Student Suicide, Suicide Assessment Self-Efficacy, and Workplace Anxiety: Implications for Training, Practice, and Research. *Professional Counselor*, 11(3), 327-339. <https://doi.org/10.15241/atb.11.3.327>
- Branje, S., De Moor, E. L., Spitzer, J., & Becht, A. I. (2021). Dynamics of identity development in adolescence: A decade in review. *Journal of Research on Adolescence*, 31(4), 908-927. <https://doi.org/10.1111/jora.12678>
- Braun, V., & Clarke, V. (2021). *Thematic analysis: A practical guide*. SAGE Publications.
- Bronfenbrenner, U., & Morris, P. A. (2007). The bioecological model of human development. In W. Damon, R. M. Lerner, & R. M. Lerner (Eds.), *Handbook of child psychology*. John Wiley & Sons. <https://doi.org/10.1002/9780470147658.chpsy0114>
- Brown, M., Bowyer, J., & Walsh, K. (2024). School counsellors' reporting child maltreatment: A rapid review of empirical evidence. *Journal of Psychologists and Counsellors in Schools*, 34(3), 285-305. <https://doi.org/10.1177/20556365241262552>
- Calati, R., Ferrari, C., Brittner, M., Oasi, O., Olié, E., Carvalho, A. F., & Courtet, P. (2019). Suicidal thoughts and behaviors and social isolation: A narrative review of the literature. *Journal of affective disorders*, 245, 653-667. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2018.11.022>
- Carpenter, S. X. (2018). *How school counselors cope with student suicide: A qualitative study*. University of Missouri-Saint Louis.
- Chan, M. K., Chambers, C., & Jimerson, S. R. (2025). Advancing Equitable and Socially Just Practices in School Psychology: Transformative Science Informing Mental Health, Safety, and Data-Based Decisions. *School Psychology Review*, 54(2), 143-152. <https://doi.org/10.1080/2372966X.2025.2457891>
- Chen, Z., Poon, K.-T., DeWall, C. N., & Jiang, T. (2020). Life lacks meaning without acceptance: Ostracism triggers suicidal thoughts. *Journal of Personality and Social Psychology*, 119(6), 1423-1443. <https://doi.org/10.1037/pspi0000238>

- Chhabria, A., & Khar, P. (2023). Aggression, suicide, and self-harm in children and adolescents. *Journal of Indian Association for Child and Adolescent Mental Health*, 19(1), 53-59. <https://doi.org/10.1177/09731342231190715>
- Chu, C., Buchman-Schmitt, J. M., Stanley, I. H., Hom, M. A., Tucker, R. P., Hagan, C. R., ... & Joiner Jr, T. E. (2017). The interpersonal theory of suicide: A systematic review and meta-analysis of a decade of cross-national research. *Psychological bulletin*, 143(12), 1313. <https://dx.doi.org/10.1037/bul0000123>
- Creswell, J. W., & Poth, C. N. (2018). *Qualitative Inquiry and Research Design: Choosing Among Five Approaches* (4th ed.). SAGE Publications
- DeCou, C. R., Simeona, C., Lyons, V. H., Rowhani-Rahbar, A., Vavilala, M. S., Vercollone, L., & Simonetti, J. A. (2019). Suicide prevention experiences, knowledge, and training among school-based counselors and nurses in King County, Washington–2016. *Health behavior and policy review*, 6(3), 232-241. <https://dx.doi.org/doi:10.14485/hbpr.6.3.3>.
- Demesmaeker, A., Chazard, E., Hoang, A., Vaiva, G., & Amad, A. (2022). Suicide mortality after a nonfatal suicide attempt: A systematic review and meta-analysis. *Australian & New Zealand Journal of Psychiatry*, 56(6), 603-616. <https://doi.org/10.1177/00048674211043455>
- Diab, P., & Andrews, K. (2024). Supports for university counselors impacted by student suicide: A systematic review and thematic synthesis. *Death Studies*, 48(6), 609-620. <https://doi.org/10.1080/07481187.2024.2304780>
- Dueñas, J. M., Morales-Vives, F., & de Oliveira, J. M. (2025). Beyond guidelines: Evaluating the realities of suicide prevention in schools. *Children and Youth Services Review*, 108363. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2025.108363>
- Eklund, K., DeMarchena, S. L., Rossen, E., Izumi, J. T., Vaillancourt, K., & Rader Kelly, S. (2020). Examining the role of school psychologists as providers of mental and behavioral health services. *Psychology in the Schools*, 57(4), 489-501. <https://doi.org/10.1002/pits.22323>
- Farooq, S., Tunmore, J., Ali, M. W., & Ayub, M. (2021). Suicide, self-harm and suicidal ideation during COVID-19: A systematic review. *Psychiatry research*, 306, 114228. <https://doi.org/10.1016/j.psychres.2021.114228>
- Finegan, C. (2024). School organisational trauma during student suicide crisis. *European Journal of Psychotherapy & Counselling*, 26(3-4), 370-390. <https://doi.org/10.1080/13642537.2024.2384872>
- Gallo, L. L. (2018). The relationship between high school counselors' self-efficacy and conducting suicide risk assessments. *Journal of Child and Adolescent Counseling*, 4(3), 209-225. <https://doi.org/10.1080/23727810.2017.1422646>
- Gallo, L., & Wachter Morris, C. A. (2022). Suicide intervention in schools: If not school counselors, then who?. *Teaching and Supervision in Counseling*, 4(2), 6. <https://doi.org/10.7290/tsc043z3v>

- Guest, G., MacQueen, K. M., & Namey, E. E. (2020). *Applied Thematic Analysis*. SAGE.
- Haugen, J. S., Waalkes, P. L., Burgess, M., & Swindle, P. J. (2023). "It's like losing a family member": School counselors' experience with student suicide. *Journal of Counseling & Development*, 101(4), 449-460. <https://doi.org/10.1002/jcad.12483>
- Hedegaard, H., Curtin, S. C., & Warner, M. (2018). *Suicide rates in the United States continue to increase* (Vol. 309). Hyattsville, MD: US Department of Health and Human Services, Centers for Disease Control and Prevention, National Center for Health Statistics.
- Joiner, T. (2005). *Why people die by suicide*. Harvard University Press.
- Joshi, D. S., Lebrun-Harris, L. A., Shaw, E., Pilkey, D., Collier, A., & Kinsman, S. (2023). The need for improved collaboration between schools and child death review teams. *Journal of school health*, 93(2), 135-139. <https://doi.org/10.1111/josh.13225>
- Juhnke, G. A., Granello, P. F., & Granello, D. H. (2010). *Suicide, self-injury, and violence in the schools: Assessment, prevention, and intervention strategies*. John Wiley & Sons.
- Kalin, N. H. (2021). Anxiety, depression, and suicide in youth. *American journal of psychiatry*, 178(4), 275-279. <https://doi.org/10.1176/appi.ajp.2020.21020186>
- Kirshenbaum, J. S., Pagliaccio, D., Bitran, A., Xu, E., & Auerbach, R. P. (2024). Why do adolescents attempt suicide? Insights from leading ideation-to-action suicide theories: a systematic review. *Translational psychiatry*, 14(1), 266. <https://doi.org/10.1038/s41398-024-02914-y>
- Kuyken, W., Blakemore, S. J., Byford, S., Dalglish, T., Ford, T., Hinze, V., ... & Viner, R. M. (2023). Mental health in adolescence: The role of schools-based social emotional teaching. *Journal of Mental Health*, 32(3), 537-540. <https://doi.org/10.1080/09638237.2023.2210668>
- Kwan, C., Wong, C., Chen, Z., & Yip, P. S. (2022). Youth bullying and suicide: Risk and protective factor profiles for bullies, victims, bully-victims and the uninvolved. *International journal of environmental research and public health*, 19(5), 2828. <https://doi.org/10.3390/ijerph19052828>
- László, K. D., Andersson, F., & Galanti, M. R. (2019). School climate and mental health among Swedish adolescents: a multilevel longitudinal study. *BMC Public Health*, 19(1), 1695. <https://doi.org/10.1186/s12889-019-8018-0>
- Leslie, R., & Oberg, G. (2025). A systematic literature review exploring the evolving roles of school psychologists, counsellors and guidance officers in Australia: Insights using a multi-tiered system of supports framework. *Journal of Psychologists and Counsellors in Schools*, 35(2), 198-218. <https://doi.org/10.1177/20556365251334771>
- Levkovich, I., & Vigdor, I. (2021). How school counsellors cope with suicide attempts among adolescents—A qualitative study in Israel. *Journal of Psychologists and Counsellors in Schools*, 31(1), 63-75. <https://doi.org/10.1017/jgc.2020.14>

- Li, X., Mu, F., Liu, D., Zhu, J., Yue, S., Liu, M., ... & Wang, J. (2022). Predictors of suicidal ideation, suicide attempt and suicide death among people with major depressive disorder: A systematic review and meta-analysis of cohort studies. *Journal of affective disorders*, 302, 332-351. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2022.01.103>
- Li, C. C., Hsieh, K., Chang, P. C., & Chang, H. J. (2025). Prevalence of suicide attempts and related factors among adolescents in Taiwan using a nationally representative survey. *Journal of the Formosan Medical Association*. <https://doi.org/10.1016/j.jfma.2025.04.030>
- Liu, X. Q., & Wang, X. (2024). Adolescent suicide risk factors and the integration of social-emotional skills in school-based prevention programs. *World journal of psychiatry*, 14(4), 494. <https://dx.doi.org/10.5498/wjp.v14.i4.494>
- Liu, Y., Qu, X., & Hilts, D. (2025). School counseling development and practice in China: a 20-year systematic review. *Asia Pacific Education Review*, 1-15. <https://doi.org/10.1007/s12564-025-10045-2>
- Luo, Y., Ma, T., & Deng, Y. (2023). School climate and adolescents' prosocial behavior: the mediating role of perceived social support and resilience. *Frontiers in psychology*, 14, 1095566. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1095566>
- Lund, E. M., Schultz, J. C., Thomas, K. B., Nadorff, M. R., Chowdhury, D., & Galbraith, K. (2020). "It's awful when we get it wrong": An exploratory qualitative study of vocational rehabilitation counselors' perspectives on suicide. *OMEGA-Journal of Death and Dying*, 81(4), 551-566. <https://doi.org/10.1177/0030222818783933>
- Marzetti, H., McDaid, L., & O'Connor, R. (2023). A qualitative study of young people's lived experiences of suicide and self-harm: intentionality, rationality and authenticity. *Child and adolescent mental health*, 28(4), 504-511. <https://doi.org/10.1111/camh.12641>
- McCarthy, M., Wynne, S., Ashworth, E., Hendriks, O., & Saini, P. (2025). Behind the data: Reflections from conducting school-based suicide prevention research with young people in the United Kingdom. *PLOS Mental Health*, 2(10), e0000476. <https://doi.org/10.1371/journal.pmen.0000476>
- Merriam, S. B., & Tisdell, E. J. (2016). *Qualitative research: A guide to design and implementation* (4th ed.). Jossey-Bass
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. Sage Publications.
- Morcillo, V., Ferrer-Ribot, M., Mut-Amengual, B., Bagur, S., & Rosselló, M. R. (2025, May). Mental Health and Suicide Attempts in Adolescents: A Systematic Review. *In Healthcare* (Vol. 13, No. 9, p. 1039). MDPI. <https://doi.org/10.3390/healthcare13091039>
- Navarro, M. C., Ouellet-Morin, I., Geoffroy, M. C., Boivin, M., Tremblay, R. E., Côté, S. M., & Orri, M. (2021). Machine learning assessment of early life factors predicting suicide attempt in adolescence or young adulthood. *JAMA network open*, 4(3), e211450-e211450. <https://doi.org/10.1001/jamanetworkopen.2021.1450>

- Niles, J. K., Dorais, S., Cashwell, C., Mullen, P. R., & Jensen, S. (2024). School counselors' burnout, hope, and self-efficacy: A sequential regression analysis. *Journal of Counseling & Development*, 102(4), 472-481. <https://doi.org/10.1002/jcad.12530>
- Nouri, E., Moradi, Y., & Moradi, G. (2023). The global prevalence of suicidal ideation and suicide attempts among men who have sex with men: a systematic review and meta-analysis. *European journal of medical research*, 28(1), 361. <https://doi.org/10.1186/s40001-023-01338-6>
- O'Brien, S. O., Campbell, M. A., & Whiteford, C. (2024). Exploring the role of school psychologists/counsellors in addressing bullying: Current practices and suggested future directions. *Journal of Psychologists and Counsellors in Schools*, 34(4), 388-398. <https://doi.org/10.1177/20556365241295299>
- O'Neill, J. C., Marraccini, M. E., Bledsoe, S. E., Knotek, S. E., & Tabori, A. V. (2020). Suicide postvention practices in schools: School psychologists' experiences, training, and knowledge. *School psychology*, 35(1), 61. <https://doi.org/10.1037/spq0000331>
- Richardson, A., Chandra, A., Martin, L. T., Setodji, C. M., Hallmark, B. W., Campbell, N. F., ... & Grady, P. (2011). *Effects of soldiers' deployment on children's academic performance and behavioral health*. Monograph. RAND Corporation. PO Box 2138, Santa Monica, CA 90407-2138.
- Shand, F., Vogl, L., & Robinson, J. (2018). Improving patient care after a suicide attempt. *Australasian Psychiatry*, 26(2), 145-148. <https://doi.org/10.1177/1039856218758560>
- Silvers, J. A. (2022). Adolescence as a pivotal period for emotion regulation development. *Current opinion in psychology*, 44, 258-263. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2021.09.023>
- Verlenden, J. V. (2024). Mental health and suicide risk among high school students and protective factors—Youth Risk Behavior Survey, United States, 2023. *MMWR supplements*, 73(4):79–86. <http://dx.doi.org/10.15585/mmwr.su7304a9>
- Warren, J. M., Blount, T. N., & Belle, G. (2024). Implementing effective school-based mental health services: A guide for school counselors. *Professional School Counseling*, 28(1), 2156759X241283769. <https://doi.org/10.1177/2156759X241283769>
- Webb, M., Bailey, E., Lamblin, M., Kryszynska, K., & Robinson, J. (2025). What is the evidence for preparing for and responding to student suicide in schools? A Systematic Review. *School Mental Health*, 1-18. <https://doi.org/10.1007/s12310-025-09773-y>
- World Health Organization. (2025, March 25). *Suicide – key facts*. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/suicide>
- Wu, J., Liu, Y., Hung, T., Liu, S., & Hu, S. X. (2025). Parental dysfunction and adolescent mental health: AI-aided content analysis of suicide notes on social media. *Annals of General Psychiatry*, 24(1), 32. <https://doi.org/10.1186/s12991-025-00568-8>
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (12. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Adolescence represents a critical developmental period characterized by intensified identity formation, increased environmental interactions, and heightened psychological changes (Branje et al., 2021; Silvers, 2022). According to the World Health Organization (WHO, 2025), suicide is among the leading causes of death among individuals aged 15 to 19. Given that adolescents spend a significant portion of their time in school settings (Kuyken et al., 2023), schools occupy a strategic position in the recognition and prevention of psychosocial risks. In this context, school psychological counselors play a central role in the early identification of high-risk behaviors, implementing interventions, and facilitating appropriate referrals (DeCou et al., 2019; Haugen et al., 2023; László et al., 2019). However, the ambiguous nature of suicidal behavior, adolescents' tendency toward impulsive decision-making, and lack of coordination among stakeholders create challenges for counselors during the intervention process (Gallo & Wachter Morris, 2022). The ability of counselors to accurately assess these situations becomes especially critical when working with adolescents who struggle to understand and regulate their emotions during moments of crisis (Becnel et al., 2021).

School psychological counselors are responsible not only for providing guidance but also for actively intervening in mental health-related areas such as family problems, bullying, and abuse (Brown et al., 2024; Eklund et al., 2020; O'Brien et al., 2024). However, the literature indicates that due to their heavy workload, counselors are often unable to adequately focus on students at risk of suicide, which negatively impacts their professional self-efficacy and overall well-being (Dueñas et al., 2025; Gallo, 2018; Lund et al., 2018; Niles et al., 2024). Existing research primarily focuses on counselors' responses following completed suicides, while findings related to early-stage interventions—such as in cases of suicidal ideation and attempts—and collaboration processes remain limited (Carpenter, 2018; Levkovich & Vigdor, 2021; McCarthy et al., 2025). Yet early intervention plays a critical role in reducing suicide risk, highlighting the need for a more in-depth examination of counselors' experiences and institutional challenges during these phases (Barbeito et al., 2021; Marzetti et al., 2023; Morcillo et al., 2025; O'Neill et al., 2020; Warren et al., 2024). In this regard, the present study aims to provide a comprehensive assessment of the awareness, experiences, and intervention practices of school psychological counselors in Türkiye concerning student suicidal behavior.

Method

This study employed a qualitative phenomenological design to explore in depth the experiences of school psychological counselors regarding student suicidal behavior (Creswell & Poth, 2018; Yıldırım & Şimşek, 2021). The study group consisted of 18 school psychological counselors working in public schools across Türkiye, all of whom had directly encountered at least one case of student suicidal ideation, suicide attempt, or completed suicide during their professional careers. Participants were selected using criterion sampling, one of the purposive sampling strategies (Merriam & Tisdell, 2016). Data were collected through a semi-structured interview form developed based on an extensive review of the literature and expert feedback. The qualitative data were analyzed using thematic analysis steps. After transcribing the interview recordings, repeated readings were conducted to code meaningful expressions. Similar codes were grouped under categories, and overarching themes were generated based on the relationships between these categories. The final report was enriched with direct quotations from participants to support the themes, categories, and codes identified.

Results

The data in this study were presented in the form of themes, categories, and codes that emerged through thematic analysis. Five main themes were identified: "Psychological Risk Indicators," "Environmental Risk Factors," "Collaboration and Institutional Support," "Preventive Efforts," and "Counselors' Challenges and Needs."

- "The Psychological Risk Indicators" theme includes factors that may contribute to suicidal behaviors in students, such as distorted self-perception, feelings of hopelessness and meaninglessness, as well as experiences of social and emotional isolation.
- "The Environmental Risk Factors" theme highlights the adverse effects of parental neglect on students' psychosocial well-being.
- "Within the Collaboration and Institutional Support" theme, the importance of cooperation among parents, teachers, and school administration, along with institutional backing and accurate referrals, is emphasized as essential for suicide prevention.
- "The Preventive Efforts" theme addresses school counselors' intervention strategies and recommendations concerning society, students, and other school stakeholders. These strategies include educational and awareness-raising initiatives as well as practices aimed at the early detection of suicidal warning signs.
- "The Counselors' Challenges and Needs" theme focuses on school counselors' professional limitations in dealing with student suicidal behavior, their emotional difficulties in managing such crises, and their expressed needs for professional development. Counselors particularly emphasized perceptions of professional inadequacy, emotional strain, feeling unprepared, and the necessity for training and supervision support.

Discussion

The research findings revealed that school counselors' perspectives on student suicidal behavior were shaped around five key dimensions: psychological and environmental risk factors, collaboration processes, institutional support, preventive practices, and professional challenges. Counselors frequently identified key psychological risk indicators that predispose students to suicidal behavior, including a distorted self-concept, a sense of meaninglessness in life, hopelessness about the future, and social-emotional isolation. Existing literature supports these observations, highlighting that such internal experiences—particularly feelings of hopelessness, lack of belonging, and perceived worthlessness—are closely associated with suicidal ideation (Kirshenbaum et al., 2024; Morcillo et al., 2025). The counselors' reports of loneliness and feelings of worthlessness, when combined with thwarted belongingness, were seen to intensify suicide risk (Chen et al., 2020; Chu et al., 2017). Furthermore, withdrawal from social environments and weakened peer relationships were noted as salient environmental factors that increase vulnerability to suicide during adolescence (Calati et al., 2019; Kwan et al., 2022). On the contrary, a strong sense of social connectedness emerged as a key protective factor that mitigates suicide risk (Arango et al., 2024).

School psychological counselors identified parental neglect as a primary environmental risk factor in student suicidal behavior. This neglect often manifests through emotional indifference and lack of responsiveness, which are considered significant contributors to increased suicide risk during adolescence (Wu et al., 2025). Research indicates that when adolescents' emotional needs are unmet and parental support is insufficient, feelings of hopelessness and severe psychological distress emerge, elevating the likelihood of developing suicidal ideation (Morcillo et al., 2025). Weak family bonds, communication difficulties, and a lack of emotional support further intensify this risk (Navarro et al., 2021). Counselors emphasized the necessity of informing families and encouraging their active participation in interventions for students at

risk. They consistently highlighted the importance of school-family collaboration as a protective factor in suicide prevention (Joshi et al., 2023).

School psychological counselors reported collaborating with internal stakeholders such as parents, teachers, and administrators in managing student suicidal behaviors, while also seeking support from external institutions like Guidance and Research Centers (RAM) and healthcare organizations. Effective intervention in such cases requires not only the counselor's involvement but also coordinated efforts among all stakeholders. The literature emphasizes the importance of school-based collaboration and highlights the mitigating effect of strong connections between families, schools, and the broader community on suicidal ideation (Kirshenbaum et al., 2024; Liu et al., 2025). Particularly, coordination between schools and mental health institutions plays a vital role in facilitating students' reintegration after a crisis (Dueñas et al., 2025). While strong post-crisis collaborations are shown to ease the intervention process, some counselors reported challenges such as a lack of formal protocols, insufficient psychological first aid training, and institutional ambiguity, all of which hinder effective management (Becnel et al., 2021; Finegan, 2024).

School psychological counselors emphasized that the prevention and early detection of student suicidal behavior require not only school staff involvement but also the education of students and the broader community. They highlighted the necessity for stakeholders to be informed about legal procedures and crisis intervention strategies, and for students to develop the capacity to recognize peers at risk and respond appropriately. Counselors also advocated for organizing community-level seminars and awareness campaigns. These perspectives, in line with the existing literature, reflect that even counselors may feel inadequately prepared for crisis intervention and express a need for comprehensive training (Brown et al., 2024; Dueñas et al., 2025). Legal protocols play a crucial role in structuring interventions by defining the boundaries of action (Finegan, 2024). The reluctance of students to report suicidal warning signs further underscores the need for age-appropriate awareness and intervention education (Levkovich & Vigdor, 2021). Skills such as emotional regulation, empathy, conflict resolution, and psychological resilience serve as protective mechanisms against risk factors (Barbeito et al., 2021; Dueñas et al., 2025). In multifaceted crises, the active participation of teachers, parents, and the wider community is essential, necessitating a social perspective that extends beyond the school context (DeCou et al., 2019; Liu et al., 2024). Therefore, the need for education and awareness is not only an individual concern but also part of a holistic effort to address systemic gaps (Dueñas et al., 2025).

School psychological counselors reported a significant need for support in the early recognition and prevention of student suicidal behavior, due to both professional inadequacy and emotional difficulty in managing such cases. They expressed that during crises, they often lacked effective intervention skills, experienced emotional turmoil, and struggled to maintain a professional stance. Consequently, they emphasized the necessity for crisis intervention training and supervision support. The literature supports these findings, indicating that suicide prevention content in graduate-level education is often insufficient, and even when such training is provided, counselors continue to feel inadequately prepared (Becnel et al., 2021; Brown et al., 2024; Levkovich & Vigdor, 2021). Counselors also described experiencing intense emotions such as helplessness, guilt, fear, loss of control, and isolation during these processes, and some reported trauma-related symptoms (Jorgensen et al., 2021; Finegan, 2024). In this context, they advocate for the development of suicide-specific intervention strategies and the implementation of structured training programs to meet the professional demands of this area (Brown et al., 2024; Gallo, 2018).

Conclusion

This study comprehensively reveals the individual and environmental risk factors leading to student suicidal behaviors from the perspective of school psychological counselors. The insights shared by counselors are of great value for both the early detection of risk indicators and the development of effective intervention strategies during crises. The findings highlight the critical role of school-based, multi-stakeholder collaboration, institutional preparedness, comprehensive training programs, and support mechanisms for psychological counselors in preventing student suicides. Offering context-specific data from Türkiye, this study underscores the importance of raising awareness, strengthening stakeholder coordination, and providing professional support for counselors in suicide prevention efforts. While it may not be possible to eliminate all suicide cases, multidimensional prevention strategies implemented within school settings appear to be instrumental in reducing risk. In this regard, the construction of a healthy school climate and the prevention of suicidal behaviors should be considered a multidimensional societal responsibility that necessitates holistic cooperation among education, healthcare, and family systems.